EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 5.9.2006
KOM(2006) 479 lõplik

2006/0163 (COD)

**Ühenduse Lissaboni kava rakendamine:**

Ettepanek:

# EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU SOOVITUS

## Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku loomise kohta elukestva õppe valdkonnas

(komisjoni esitatud)

{SEK(2006) 1093}
{SEK(2006) 1094}

# SELETUSKIRI

## 1) ETTEPANEKU TAUST

### Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Kiiresti areneva tehnika ja majanduse ning vananeva rahvastikuga Euroopas on elukestev õpe muutunud hädavajalikuks. Euroopa Ühenduse konkurentsivõime ja sotsiaalse ühtekuuluvuse seisukohast on ilmtingimata vaja pidevalt täiendada kodanike teadmisi, oskusi ja pädevusi. Sellest hoolimata on elukestev õppimine keeruline, kuna puudub eri taseme ja eri riikide haridusasutuste ja koolitajate ning vastavate ametiasutuste vaheline teabevahetus ja koostöö. Tagajärjeks on barjäärid, mis raskendavad kodanike juurdepääsu haridusele ja koolitusele ning eri haridusasutustest saadud kvalifikatsioonide omavahelist sidumist. See võib takistada kodanike liikumist Euroopa tööturul ning nende elukestvat ja kõiki valdkondi hõlmavat õppimist (kõigil haridus- ja koolitustasanditel ning kasutades formaalset, mitteformaalset ja informaalset õppesüsteemi).

2000. aastal Lissabonis toimunud Euroopa Ülemkogu istungil järeldati, et kvalifikatsioonide läbipaistvuse suurendamine ning elukestev õpe peaks olema kaks põhilist eesmärki, mille poole püüelda, kohandades Euroopa haridus- ja koolitussüsteemi nii teadmisteühiskonna nõuetele kui ka paranenud tööhõivele ja töötingimuste kvaliteedile. Ka 2002. aastal Barcelonas toimunud Euroopa Ülemkogu istungil rõhutati – osana eesmärgist muuta Euroopa haridus- ja koolitussüsteemid 2010. aastaks kvaliteedi mõõdupuuks kogu maailmas – et tuleb rakendada meetmeid tagamaks kvalifikatsioonide läbipaistvust. Nõukogu 2002. aasta resolutsioonis elukestva õppe kohta kutsuti liikmesriike üles edendama koostööd ning looma seoseid formaalse, mitteformaalse ja informaalse õppe vahel. Seda peeti Euroopa elukestva õppe piirkonna loomise eeltingimuseks, toetudes Bologna protsessi kõrgharidusalastele saavutustele ning ergutades samasugust tegevust kutsehariduse vallas.

Ettepanek töötada välja Euroopa kvalifikatsiooniraamistik tehti ka nõukogu ja komisjoni 2004. aasta ühises vahearuandes tööprogrammi „Haridus ja koolitus 2010” rakendamise kohta ning Kopenhaageni protsessi raames, nõukogu 15. novembri 2004. aasta resolutsioonis Euroopa täiustatud koostöö tulevaste prioriteetide kohta kutsehariduse ja koolituse vallas. Bologna protsessi raames 2005. aasta mais Bergenis toimunud kõrghariduse eest vastutavate ministrite konverentsil rõhutati, et on tähtis tagada, et Euroopa kõrghariduspiirkond ja kavandatav Euroopa kvalifikatsiooniraamistik üksteist täiendaksid. Muudetud Lissaboni strateegia raames 2005.–2008. aastaks koostatud tööhõivesuunistes rõhutatakse samuti vajadust tagada paindlikud õppeviisid ning suurendada tudengite ja praktikantide liikumisvõimalusi, parandades kvalifikatsioonide määratlust ja läbipaistvust, nende tegelikku tunnustamist ning mitteformaalse ja informaalse õppe valideerimist. Euroopa kvalifikatsiooniraamistik mängib olulist rolli majanduskasvu ja töökohtade loomist käsitleva Lissaboni partnerluse raames seatud Euroopa Liidu eesmärkide saavutamises.

Käesolev ettepanek lähtub ülalkirjeldatud poliitilisest mandaadist ja keskendub elukestvale õppele. Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku peaeesmärk on toimida tõlgendusvahendina ja kvalifikatsioonide võrdlemise alusena ning tugevdada koostööd ja vastastikust usaldust asjaomaste sidusrühmade vahel. See suurendab

kvalifikatsioonide läbipaistvust, võimaldab nende ülekandmist eri haridus- ja koolitussüsteemide vahel ning kvalifikatsioonide rakendamist vastavates süsteemides erinevatel haridus- ja koolitustasemetel.

**Üldine taust**

Euroopat iseloomustab haridus- ja koolitusasutuste ning vastavate süsteemide mitmekesisus. See kajastab laialtlevinud ja juurdunud arvamust, et haridus ja koolitus peaks vastama kohalikele, regionaalsetele ja riiklikele õpivajadustele ning neid kajastama. Euroopa hariduse rikkust ja mitmekesisust võib käsitada kui tähtsat vara ning midagi sellist, mis võimaldab kiirelt ja efektiivselt reageerida tehnika ja majanduse arengule.

Lissabonis ja Barcelonas toimunud Euroopa Ülemkogu istungitel tõdeti, et läbipaistvamad kvalifikatsioonid on tähtis eeltingimus sellise mitmekesisuse väärtuslikuks muutmiseks. Olukord, kus haridus- ja koolitussüsteemid ning vastavad asutused toimivad üksteisest isoleerituna, võib pigem viia killustumiseni, kui võimaldab kodanikel täiendada oma teadmisi, oskusi ja pädevusi.

Kvalifikatsioonide läbipaistvuse all mõeldakse seda, kuivõrd on võimalik määrata kvalifikatsioonide väärtust ning neid võrrelda tööturul, hariduses ja koolituses ning sotsiaalvaldkonnas laiemalt. Läbipaistvust võib seega käsitada kui kvalifikatsiooni saamist tagavate õpitulemuste tunnustamise tähtsat eeltingimust. Läbipaistvust on vaja suurendada järgmistel põhjustel.

- See võimaldab kodanikel hinnata kvalifikatsioonide suhtelist väärtust.

- See on kvalifikatsioonide ülekandmise ja kogumise eeltingimus. Elukestev ja kõiki valdkondi hõlmav õpe eeldab, et kodanikud saaksid eri valdkondades, süsteemides ja riikides saadud kvalifikatsioone omavahel siduda ning neile edasist õpet rajada. Läbipaistvad süsteemid võimaldavad hinnata, mil moel on võimalik kvalifikatsioone ühitada ja/või omavahel siduda.

- See parandab tööandjate võimet hinnata tööturul esinevate kvalifikatsioonide põhijooni, sisu ja asjakohasust.

- See võimaldab hariduse andjatel ja koolitajatel võrrelda oma pakkumiste põhijooni ja sisu teiste omadega ning on seega hariduse kvaliteedi tagamise tähtis eeltingimus.

**Ettepanekus käsitletavas valdkonnas kehtivad õigusnormid**

Euroopa Liidu tasandil on rakendatud mitmeid meetmeid, et suurendada kvalifikatsioonide läbipaistvust, toetada nende ülekandmist ning hõlbustada õpitulemuste hindamist.

Nõukogu 16. juuli 1985. aasta otsusega 85/368/EMÜ kehtestati kutsehariduse ja kutseõppe kvalifikatsioonide võrreldavuse süsteem. Tuginedes nimetatud otsusele, võrreldi 19 valdkonna 219 kutsekvalifikatsiooni ning saadud tulemused avaldati Euroopa Ühenduste Teatajas. See töö nõudis rohkelt vahendeid ja ei olnud jätkusuutlik, osaliselt selle tõttu, et kasutati tsentraliseeritud lähenemist ning kvalifikatsioonid arenesid pidevalt ja kiirelt. Seetõttu mõjutas Euroopa tasandil tehtud töö vähe riikliku

ja valdkondliku tasandi sidusrühmi, mistõttu loobuti kõnealuse otsuse rakendamisest. Sellest tulenevalt tegeletakse Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku loomisel nüüd 1985. aasta otsuse puudustega, pöörates tähelepanu kvalifikatsioonide läbipaistvuse suurendamisele ning töötades välja koostöö detsentraliseeritud käsitluse, mis kajastab Euroopa kvalifikatsioonide muutumist keerulisemaks.

Kõrghariduses on astutud vajalikke samme põhjaliku kvalifikatsiooniraamistiku loomiseks. Toetudes eelmistele Bolognas (1999) ja Berliinis (2003) sõlmitud lepingutele, sõlmisid 45 Euroopa riigi kõrghariduse eest vastutavat ministrit Bergenis 2005. aasta mais kokkuleppe põhjaliku kvalifikatsiooniraamistiku vastuvõtmise kohta. Nimetatud raamistik sisaldab õpitulemustel põhinevaid kolme kõrgharidustaseme kirjeldusi ning määrab esimese ja teise taseme ainepunktide arvu. Peale selle võtsid kõnealused ministrid kohustuse 2010. aastaks välja töötada riiklikud kõrghariduse kvalifikatsiooniraamistikud ning rõhutasid, et tuleb tagada, et Euroopa kõrghariduspiirkonna raamistik ja Euroopa kvalifikatsiooniraamistik üksteist täiendaksid.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta otsusega nr 2241/2004/EÜ kvalifikatsioonide ja pädevuste läbipaistvuse ühtse ühenduse raamistiku kohta (Europass) kehtestati üleeuroopalised dokumendid, mida kodanikud saavad kasutada oma kvalifikatsioonide ja kutseoskuste kirjeldamiseks. Europassi edasine arendamine peab kajastama Euroopa kutsekvalifikatsiooniraamistiku loomist. Kõik asjakohased Europassi dokumendid, eriti Europassi diplomi lisa ja Europassi tunnistuse lisa peavad sisaldama viidet vastavale Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku tasemele.

Praegune Euroopa kõrghariduse ainepunktide ülekandesüsteem ja loodav Euroopa kutsehariduse ainepunktide ülekandesüsteem hõlbustavad kodanikel omavahel siduda eri riikides omandatud haridust. Euroopa kõrghariduse ainepunktide ülekandesüsteemi on välja töötatud üle kümne aasta ning seda kasutatakse kõrghariduses juba laialdaselt, Euroopa kutsehariduse ainepunktide ülekandesüsteemi katsetatakse praegu ja peatselt hakatakse korraldama avalikke konsultatsioone. Mõlemad nimetatud vahendid on olulised algatused, mis toetavad otseselt üksikisikuid, kes püüavad üle kanda eri haridusasutustest või riikidest saadud kvalifikatsioone või kvalifikatsiooniühikuid. Euroopa kvalifikatsiooniraamistik kehtestab ühised võrdlustasemed ning edendab vastastikkust usaldust, mis loob aluse kõnealuste süsteemide tugevdamiseks ja edasiarendamiseks.

Seoses mitteformaalse ja informaalse õppe valideerimisega leppis nõukogu 2004. aastal kokku Euroopa mitteformaalse ja informaalse õppe määratlemise ja valideerimise põhimõtetes. Kõnealused põhimõtted on aluseks valideerimisalase koostöö tugevdamisele ning ergutavad komisjoni, liikmesriike ja tööturu osapooli rakendama süsteemsemaid valideerimismeetodeid ja -süsteeme. Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku rakendamisel peab arvesse võtma ülalnimetatud põhimõtteid eelkõige seetõttu, et Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku õpitulemustel põhinev lähenemisviis hõlbustab mitteformaalse ja informaalse õppe valideerimist.

Õppevõimaluste portaal „Ploteus” (http://ec.europa.eu/ploteus) aitab suurendada kvalifikatsioonide läbipaistvust, pakkudes teavet hariduse ja õppimisvõimaluste kohta Euroopa riikides. „Ploteuse” portaali edasiarendamisel võetakse arvesse Euroopa kvalifikatsiooniraamistikus kehtestatud võrdlustasemeid.

**Kooskõla Euroopa Liidu muude põhimõtete ja eesmärkidega**

7. septembril 2005. aastal vastu võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/36/EÜ sätestab vastastikuse kvalifikatsioonide tunnustamise reguleeritud kutsealade vallas. Nimetatud direktiiv, mis koondab, ajakohastab ning lihtsustab 15 olemasolevat direktiivi, mis on vastu võetud ajavahemikul 1975–1999, sätestab ühtlustatud koolitusnõuetega kutsealade (arstid, meditsiiniõed, ämmaemandad, hambaarstid, veterinaarid, farmatseudid) automaatse tunnustamise süsteemi ning hõlmab ka arhitekte. Muude reguleeritud kutsealade puhul (praeguse seisuga reguleerib ELis umbes 800 kutseala kas üks või mitu liikmesriiki) põhineb kõnealune süsteem vastastikusel tunnustamisel, see tähendab, et kui kodanik on kvalifitseeritud töötama kutsealal ühes liikmesriigis, siis peaks ta saama loa töötada kõnealusel kutsealal ka mõnes muus liikmesriigis.

Direktiivi 2005/36/EÜ reguleerimisala ja Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku reguleerimisala erinevad selle poolest, et Euroopa kvalifikatsiooniraamistik ei ole vahend, mis tagaks migrantidele õiguse nõuda ühes liikmesriigis omandatud kvalifikatsioonide tunnustamist, et töötada reguleeritud kutsealal muus liikmesriigis. Sellisel juhul seab õiguslikke kohustusi liikmesriikide ametiasutustele ainult direktiiv 2005/36/EÜ.

Vastastikune tunnustamine on ka siseriiklike ja rahvusvaheliste vedude maanteeveo-ettevõtja ja reisijate autoveo-ettevõtja tegevusalale lubamist käsitleva direktiivi 1996/26/EÜ eesmärk. Ettepanekus, et komisjon vaataks kõnealuse direktiivi 2007. aastal läbi, tuleb arvesse võtta Euroopa kutsekvalifikatsiooniraamistiku loomist.

15.–16. oktoobril 1999. aastal toimunud Euroopa Ülemkogu istungil tõdeti, et pikaajalise elamisloaga kolmandate riikide kodanike õiguslikku seisundit tuleks kindlustada, andes neile ühtsed õigused, mis on võimalikult lähedased Euroopa Liidu kodanike õigustele. Nõukogu direktiivis 2003/109/EÜ[1] on sätestatud, et „pikaajalisi elanikke tuleb kohelda võrdselt kodanikega järgmistes valdkondades: c) diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide tunnustamine asjaomaste siseriiklike menetluste kohaselt”, kaasa arvatud juhul, kui nad kasutavad kõnealuse direktiiviga neile tagatud õigust liikuda Euroopa Liidu siseselt. Seetõttu aitab Euroopa kvalifikatsiooniraamistik tulemuslikult rakendada seda õigust olukordades, kus direktiivi 2005/36/EÜ ei saa kohaldada.

**2) KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE**

**Konsulteerimine huvitatud isikutega**

*Konsultatsioonimeetodid, peamised sihtvaldkonnad ja vastajate üldiseloomustus*

2005. aasta juulis algatas Euroopa Komisjon üleeuroopalised Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku alased konsultatsioonid, mis põhinesid komisjoni töödokumendil SEK(2005) 957. Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku kavand saadeti kommenteerimiseks 32 riigile, kes osalesid tööprogrammis „Haridus ja koolitus 2010”,

[1] ELT L 16, 23.1.2004, lk 44.

ning Euroopa tööturu osapooltele, tööstus- ja tootmisharude esindajatele, haridusasutustele ja -ühendustele ning valitsusvälistele organisatsioonidele. Osana kõnealusest konsulteerimisprotsessist esitati 2005. aasta sügisel Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku kavand arutlemiseks mitmel riigi ametiasutuste, tööturu osapoolte, valdkondlike asutuste ja muude asutuste korraldatud koosolekul. Konsultatsiooni tulemusi arutati Budapestis 2006. aasta veebruaris korraldatud konverentsil.

*Vastuste kokkuvõte ja nende arvessevõtmine*

Konsultatsiooniprotsess, mille tulemusena saadi laialdast tagasisidet suurelt hulgalt sidusrühmadelt 31 Euroopa riigist, kaasa arvatud kandidaatriikidelt, kinnitas suurt toetust Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule. Enamik vastajaist tunnistas vajadust ühise Euroopa raamistiku järele. Sellest hoolimata toetati seda vaid teatud tingimustel ja olenevalt soovitustest, mida on arvesse võetud käesolevas ettepanekus. Peatähelepanu on pööratud võrdlustasemete kirjelduste täpsustamisele ja lihtsustamisele.

Internetis viidi läbi avalik arutelu 5. juulist 2005 kuni 31. detsembrini 2005. Komisjon sai 125 vastust, kaasa arvatud riiklike konsultatsioonide tulemused. Nimetatud tulemused on esitatud järgmisel veebisaidil: http://ec.europa.eu/education/policies/educ/eqf/index_en.html.

**Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine**

*Asjaomased teadus- ja ekspertiisivaldkonnad*

Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku ettepanek sai teoks tänu paljude rahvusvaheliste ekspertide kaasamisele, kellel oli kogemusi kvalifikatsioonide ja kvalifikatsiooniraamistike valdkonnas.

*Kasutatud meetodid*

Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku ettepaneku koostamisele on otseselt kaasa aidanud Euroopa Kutseõppe Arenduskeskuse ja Bologna protsessi jälgimise rühma avaldatud uurimused. Euroopa Kutseõppe Arenduskeskuse 2004. aasta aruandes Euroopa hariduse ja koolituse võrdlustasemete kohta lähtutakse suuresti kõnealuses valdkonnas tehtud rahvusvahelisest teadustööst ning selles on esitatud nimetatud raamistiku lähteseisukohad, mis hõlmavad kõiki kvalifikatsioone. Bologna protsessi jälgimise rühma aruanne Euroopa kõrghariduspiirkonna kvalifikatsiooniraamistiku kohta aitas määratleda ja selgitada Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku funktsioone, eelkõige riikliku ja Euroopa tasandi suhet.

2005. aasta juulis esitatud raamistiku kavand põhines ekspertide rühma tööl, mis pidas seitse koosolekut ajavahemikul 2004. aasta sügisest 2005. aasta kevadeni. Ekspertide rühm keskendus Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku üldistele eesmärkidele ja funktsioonidele ning pööras tähelepanu õpitulemustel põhinevate võrdlustasemete väljatöötamisele. Kõnealusesse rühma kuulusid kõikide hariduse ja koolituse valdkondade esindajad (üld-, täiskasvanu-, kutse- ja kõrgharidus ning koolitus) ja ka tööstusharude esindajad ning tööturu osapooled, mistõttu sobis see rühm suurepäraselt looma raamistikku, mis hõlmab iga taseme kvalifikatsioone, alates kohustusliku

haridustee lõppemisest ja lõpetades akadeemilise hariduse ja kutseõppe kõrgeima tasemega.

Pärast konsultatsioone moodustati eraldi ekspertide rühm, et koostada lihtsustatud ja läbivaadatud võrdlustasemete kirjeldused. Ekspertide rühm leppis kokku uutes võrdlustasemete kirjeldustes, mis on esitatud käesoleva ettepaneku I lisas ning ka põhimõistetes, mida kasutatakse käesolevas soovituses.

*Peamised organisatsioonid/eksperdid, kellega konsulteeriti*

Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku ekspertide rühma liikmesus on sätestatud komisjoni töödokumendis SEK(2005) 957. Teise rühma, mis tegeles läbivaadatud võrdlustasemete kirjeldustega, paluti eksperdid määrata liikmesriikidel, kandidaat- ja EMP riikidel ning Euroopa tööturu osapooltel.

Sõlmiti kaks lepingut osapooltega väljastpoolt, et toetada Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku ettevalmistamist ning aidata komisjoni analüüsida arutelude vastukaja.

Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus ja Euroopa Koolitusfond lõid töös aktiivselt kaasa, tehes tihedat koostööd komisjoni, välisekspertide ja ekspertide rühmadega.

*Saadud ja kasutatud nõuannete kokkuvõte*

Võimalike tõsiste ja pöördumatute tagajärgedega ohtude olemasolu ei ole mainitud.

Ekspertide abi kasutati eelkõige võrdlustasemete kirjelduste koostamisel, mis on esitatud käesoleva ettepaneku I lisas.

*Ekspertarvamuste avalikustamiseks kasutatud vahendid*

Ekspertide rühma kokkulepitud võrdlustasemete kirjeldused olid osa dokumendist, mis esitati kutseõppe nõuandekomiteele, mis andis positiivse hinnangu kõnealuse ettepaneku põhiaspektidele oma 21. juuni 2006. aasta koosolekul.

**Mõju hindamine**

Esimese kaalutud võimaluse puhul ei võeta meetmeid (Euroopa Liidu tasandil) ja see tähendaks kehtiva võrreldavuse, läbipaistvuse ja kvalifikatsioonide ülekandmise korra säilimist. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta võimaldaks edaspidigi hõlbustada reguleeritud kutsealaga inimeste liikumist, kuid sel juhul ei võetaks meetmeid kutsealade suhtes, mida ei reguleerita nimetatud direktiiviga. Liikmesriigid teeksid koostööd ainult teatavas ulatuses ning seal, kus seda soodustavad kahepoolsed kokkulepped, kuid niisugune koostöö oleks keeruline ja kooskõlastamata. Sidusrühmad võivad kõrghariduse valdkonnas edaspidigi kasutada selliseid läbipaistvuse ja liikuvuse suurendamise vahendeid nagu Europass ja Euroopa ainepunktide ülekandmise ja kogumise süsteem, kuid need ei aita luua üldist koostööraamistikku. Nimetatud võimalus ei rahulda seega liikmesriikide vajadust ühise Euroopa võrdlusaluse või -vahendi järele.

Teine võimalus on avaldada komisjoni teatis. Komisjoni teatis ei ole aga õigusakt ega

kaasaks liikmesriike ja Euroopa Parlamenti raamistiku vastuvõtmisse. See võimalus ei kasvataks vajalikku poliitilist tahet liikmesriikides, kes on teinud komisjoniga tihedat koostööd Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku väljatöötamisel. Nimetatud võimalusel ei oleks seega tegelikku mõju ja lisaväärtust seoses raamistiku rakendamisega riiklikul tasandil.

Kolmas võimalus on võtta vastu komisjoni soovitus asutamislepingu artikli 150 (kutseõpe) alusel. See aga ei tugineks asutamislepingu artiklile 149 (haridus) ega arvestaks Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku eesmärke ning hariduse ja koolituse aspekte elukestva õppe vaatenurgast. Nimetatud võimalus tooks kaasa õigusakti kasutamise, kuid nagu ka teise võimaluse korral, ei kaasataks liikmesriike ega Euroopa Parlamenti ettepaneku ametlikku vastuvõtmisse ning sealt puuduks kohustus rakendada raamistikku riiklikul tasandil, mis on oluline Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku edukuse ja saavutatud hoo säilimise seisukohalt.

Neljas kaalutud võimalus on kehtestada Euroopa kvalifikatsiooniraamistik asutamislepingu artiklite 149 ja 150 alusel vastuvõetud õigusakti, Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovituse kaudu. Selle õigusaktiga soovitataks liikmesriikidel kasutada Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku vabatahtlikult kvalifikatsioonide võrdlemiseks ning nende läbipaistvamaks muutmiseks ja ülekandmise lihtsustamiseks Euroopas.

Viies võimalus on rakendada Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku võttes vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse, mis põhineks asutamislepingu artiklil 150. Ilma tuginemata artiklile 149 oleks sel samasugused puudused kui kolmandal võimalusel (see tähendab, et ei hõlmataks haridust) ja see oleks ka otsus, mis kehtestaks põhimõtteid ja kohustusi nendele liikmesriikidele, kes on oma riiklikud kvalifikatsioonisüsteemid sidunud Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga. Sidusrühmad (liikmesriigid, tööturu osapooled, majandusharude esindajad ja muud) on valdavalt üksmeelsel seisukohal, et Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku rakendamine peaks olema täiesti vabatahtlik.

Komisjon korraldas mõju hindamise ja sellekohane aruanne on kättesaadav komisjoni veebilehel.

## 3) ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

### Kavandatud meetmete kokkuvõte

Kavandatava soovituse alusel luuakse Euroopa kvalifikatsiooniraamistik, mida kasutatakse nii riiklikes kvalifikatsioonisüsteemides kui ka rahvusvaheliste valdkondlike organisatsioonide väljatöötatud kvalifikatsioonisüsteemides sisalduvate kvalifikatsioonitasemete võrdlusvahendina. Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku põhikomponendid on Euroopa võrdlustasemed, mida on kirjeldatud õpitulemuste kaudu, ning vabatahtliku koostöö mehhanismid ja põhimõtted.

Soovitatakse, et liikmesriigid kasutaksid Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku eri kvalifikatsioonisüsteemide kvalifikatsioonitasemete määramise vahendina, ühtlustaksid oma kvalifikatsioonisüsteemid Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga sidudes kvalifikatsioonitasemed vastavate Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku tasemetega ja töötaksid vajaduse korral välja riikliku kvalifikatsiooniraamistiku. Peale selle peaksid uued kvalifikatsioonid ja Europassi dokumendid sisaldama selget viidet vastavale

Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku tasemele. Olukordades, mida reguleerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta, ei tohiks need viited mõjutada migrantide õigusi. Liikmesriikidel soovitatakse kvalifikatsioonide määratlemisel ja väljatöötamisel kasutada õpitulemustel põhinevat lähenemisviisi, et edendada mitteformaalse ja informaalse õppe valideerimist, ning luua riiklik Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku keskus, mis toetaks ja koordineeriks riikliku kvalifikatsioonisüsteemi ja Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku vahelist suhet ning tagaks kvaliteedi tagamise mehhanismide ja läbipaistva menetluse kasutamise.

Käesolev ettepanek kutsub komisjoni toetama liikmesriike ja rahvusvahelisi valdkondlikke organisatsioone Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku kasutamisel, looma Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku nõuanderühma, mis tagaks koostööprotsessi ühtsuse, ning kontrollima Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku rakendamist, et soovituse võiks läbi vaadata viis aastat pärast selle vastuvõtmist. Nimetatud rühma kuuluksid Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku riiklike keskuste esindajad, Euroopa tööturu osapooled ja vajaduse korral muude sidusrühmade esindajad.

**Õiguslik alus**

Euroopa kvalifikatsiooniraamistik on kavandatud nii artikli 149 kui ka 150 alusel, kuna sellel on kaks otstarvet ning komponendid ja eesmärgid hõlmavad nii haridust kui kutseõpet, mis on mõlemad võrdse tähtsusega Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku elukestva õppe vaatenurgast. Nimetatud raamistik toetab haridust ja kutseõpet soodustades liikuvust sellega, et kodanikud saavad kvalifikatsioone üle kanda riiklike süsteemide vahel ning üldhariduse, kõrghariduse ja kutseõppe vahel. Raamistik edendab liikmesriikidevahelist koostööd ning toetab ja täiendab nende meetmeid.

**Subsidiaarsuse põhimõte**

Subsidiaarsuse põhimõtet kohaldatakse juhul, kui ettepanek ei kuulu ühenduse ainupädevusse.

Liikmesriigid ei suuda ettepaneku eesmärke piisaval määral saavutada järgmistel põhjustel.

Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku peaeesmärk on lihtsustada riikide ametiasutuste väljastatud kvalifikatsioonide tõlgendamist ja võrdlemist. Kuna see ülesanne on rahvusvaheline, ei suuda liikmesriigid seda lahendada, eriti seetõttu, et riiklike ja valdkondlike sidusrühmade vastastikuse usalduse puudumist on peetud läbipaistvuse puudumise ja kvalifikatsioonide ülekandmise takistatuse peapõhjuseks.

Rakendades meetmeid ühenduse tasandil, saavutatakse paremini ettepaneku eesmärgid järgmistel põhjustel:

– Läbipaistvusega ja kvalifikatsioonide ülekandmisega seotud probleemid on ühised kõigil liikmesriikidel ja neid ei ole võimalik lahendada üksnes riiklikul või valdkondlikul tasandil.

– Kui kõik 25 liikmesriiki alustaksid läbirääkimisi käesolevas soovituses käsitletud valdkonna alaste kahepoolsete lepete sõlmimise üle kõikide teiste liikmesriikidega eraldi ja kooskõlastamatult, tooks see kaasa eriti keerulise ja läbipaistmatu

üldstruktuuri Euroopa tasandil.

– Ettepanekus esitatakse ühised võrdlusalused ning liikmesriikidevahelise koostöö raamistik. Neid funktsioone ei ole võimalik täita riiklike meetmetega.

Seega on ettepanek kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

**Proportsionaalsuse põhimõte**

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega järgmisel põhjusel:

Käesolev soovitus on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, kuna see ei asenda ega määratle riiklikke kvalifikatsioonisüsteeme ja/või kvalifikatsioone ning soovituse rakendamine jääb liikmesriikide pädevusse.

Kasutatakse olemasolevaid aruandlussüsteeme, viies halduskulud miinimumini.

**Õigusakti valik**

Kavandatud õigusakt: Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitus.

Muud õigusaktid ei oleks asjakohased. Peale soovituse kaalus komisjon ka komisjoni teatise ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse vastuvõtmist. Vaata mõju hindamise alapunkti eespool.

**4) MÕJU EELARVELE**

Ettepanek ei mõjuta ühenduse eelarvet.

**5) LISATEAVE**

**Läbivaatamis-/muutmis-/aegumisklausel**

Ettepanek sisaldab läbivaatamisklauslit.

**Euroopa Majanduspiirkond**

Kavandatav õigusakt käsitleb EMPga seotud küsimust ja peaks seetõttu laienema Euroopa Majanduspiirkonnale.

**Ettepaneku üksikasjalik selgitus**

Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku põhielemendid on kaheksa võrdlustaset, mis on ühiseks ja neutraalseks võrdlusaluseks üld- ja kutseharidusasutustele riiklikul ja valdkondlikul tasandil. Nimetatud kaheksa taset hõlmavad kõiki kvalifikatsioone alates neist, mis saadakse pärast kohustusliku üld- ja kutsehariduse omandamist ja lõpetades nendega, mis saadakse pärast kõrgeima tasandi akadeemilise ja kutsealase hariduse ja väljaõppe omandamist. Elukestva õppe edendamise vahendina hõlmab Euroopa kvalifikatsiooniraamistik üld- ja täiskasvanuõpet, kutseharidust ning kõrgharidust. Tasemed 5–8 viitavad selgelt Bologna protsessi raames määratletud Euroopa kõrghariduspiirkonna raamistiku tasemetele.

Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku kaheksa võrdlustaseme kirjeldused põhinevad õpitulemustel – Euroopa kvalifikatsiooniraamistikus kirjeldavad need seda, mida õppur teab, millest ta aru saab ja mida ta on võimeline tegema pärast õppeprotsessi lõppu. See kajastab hariduse, koolituse ja õppimise käsitlemise ning kirjeldamise viisi muutust. Nihe õpitulemustest lähtumise suunas tähendab ühise keele leidmist, võimaldades nii võrrelda kvalifikatsioone nende sisu ja profiili põhjal, mitte õppemeetodite ja -protsessi alusel. Euroopa kvalifikatsiooniraamistikus on õpitulemused määratletud teadmiste, oskuste ja pädevuste kaudu. Nende elementide vaheline tasakaal varieerub kvalifikatsiooniti, kuna Euroopa kvalifikatsiooniraamistik katab kõigi haridustasandite kvalifikatsioone, kaasa arvatud akadeemilisi ja kutsekvalifikatsioone. Õpitulemuste kasutamine kvalifikatsioonitasemete kirjeldamiseks lihtsustab väljaspool formaalseid haridus- ja koolitusasutusi toimuva õppe valideerimist. Sellist õpet peetakse üldiselt elukestva õppe põhielemendiks.

Euroopa kvalifikatsiooniraamistik on ka koostööraamistik ning riikide sidusrühmade ning hariduse andmise ja koolitamisega seotud rahvusvaheliste valdkondlike organisatsioonide vastastikuse usalduse suurendamise vahend. Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku tulemuslik rakendamine nõuab, et riiklikud haridus- ja koolitusasutused ning valdkondlikud sidusrühmad teeksid seda vabatahtlikult.

Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku põhikasutajad on riiklike ja/või valdkondlike kvalifikatsioonisüsteemide ja -raamistike eest vastutavad asutused. Euroopa kvalifikatsiooniraamistik muutub oluliseks üksikisikutele, tööandjatele ning hariduse andjatele ja koolituse pakkujatele alles pärast seda, kui kvalifikatsioone on võrreldud riiklikul ja/või valdkondlikul tasandil.

Seoses majandusharude kaasamisega annab Euroopa kvalifikatsiooniraamistik rahvusvahelistele valdkondlikele organisatsioonidele võimaluse siduda oma kvalifikatsioonisüsteemid Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga. Valdkondlikul tasandil on peaeesmärk luua tihedamaid seoseid riiklike kvalifikatsioonisüsteemide ja loodavate rahvusvaheliste valdkondlike kvalifikatsioonide vahel.

Mitmesuguste hariduse ja koolituse valdkonnas koostööd tegevate sidusrühmade vastastikuse usalduse äratamine peab põhinema ühisel korral ja kriteeriumidel. Selleks on vajalik avalikustada otsused, mis käsitlevad riiklike ja valdkondlike kvalifikatsioonide ühtlustamist Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga. Peale selle mängib ühise käsitlusviisi edendamisel olulist rolli ka Euroopa nõuandeorgani loomine, kuhu kuuluksid kõikide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku kasutavate riikide esindajad.

Riiklikul ja valdkondlikul tasandil vastuvõetud otsus rakendada Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku peab põhinema kvaliteedi tagamise kohustusel. Vastastikuse usalduse äratamiseks on hädavajalik kasutada kvaliteedi tagamise süsteemi kõikidel asjaomastel haridus- ja koolitustasanditel ning koostööprotsessis endas. Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku rakendamisel peab seetõttu arvesse võtma nõukogu 28. mail 2004. aasta järeldusi kvaliteedi tagamise kohta kutsehariduses ja -õppes ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. veebruari 2006. aasta soovitust 2006/143/EÜ edasise Euroopa koostöö kohta kõrghariduse kvaliteedi tagamisel.

Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku rakendamine nõuab riiklikku koordineerimist.

Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku vaatenurgast suurendaks riiklike kvalifikatsiooniraamistike väljatöötamine edu saavutamise võimalusi.

Erilist tähelepanu tuleb pöörata testimiste, katsetamiste ja otsese koostöö kaudu valdkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil kasutatavate abimaterjalide ja juhendite ettevalmistamisele, mis aitaks kooskõlastada rakendamisprotsessi, eriti seoses riiklike ja valdkondlike kvalifikatsioonitasemete võrdlemisega Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku tasemetega. Ettepanekus soovitatakse, et riiklikud kvalifikatsioonisüsteemid seotaks Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga 2009. aastaks ning uued kvalifikatsioonid ja Europassi dokumendid sisaldaksid viidet vastavale Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku tasemele 2011. aastaks.

Tähelepanu tuleb pöörata ka mõjule, mida avaldab õpitulemustel põhinev käsitlusviis, mida kasutatakse Euroopa kvalifikatsiooniraamistikus teadmiste, oskuste ja pädevuste liigitamiseks. Olemasolevate omandatud haridust ja väljaõpet hinnata võimaldavate statistiliste klassifikatsioonide ja nomenklatuuride, nagu rahvusvaheline ühtne hariduse liigitus (ISCED 97), edasine arendamine peaks seega eelnimetatut arvesse võtma.

Komisjoni ülesanne on kõnealuseid protsesse hõlbustada ja toetada Euroopa tasandil, toetama peavad neid ka Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus ja Euroopa Koolitusfond.

2006/0163 (COD)

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI
JA NÕUKOGU SOOVITUS**

**Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku loomise kohta elukestva õppe valdkonnas**

**(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 149 lõiget 4 ja artikli 150 lõiget 4,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,[2]

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,[3]

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,[4]

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras[5]

ning arvestades järgmist:

(1) Kodanike teadmiste, oskuste ja pädevuste täiendamine on hädavajalik Euroopa Ühenduse konkurentsivõime ja sotsiaalse ühtekuuluvuse seisukohalt. Seetõttu tuleb soodustada ja parandada elukestvat õpet ning kvalifikatsioonide kasutamist riiklikul ja ühenduse tasandil.

(2) 2000. aastal Lissabonis toimunud Euroopa Ülemkogu istungil järeldati, et kvalifikatsioonide läbipaistvuse suurendamine peaks olema üks põhieesmärk, et kohandada ühenduse haridus- ja koolitussüsteeme teadmisteühiskonna nõuetele. Peale selle kutsuti Barcelonas 2002. aastal toimunud Euroopa Ülemkogu istungil üles nii tegema tihedamat koostööd ülikoolisektoris kui ka parandama läbipaistvuse tagamise ja tunnustamise meetodeid kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas.

(3) Nõukogu 27. juuni 2002. aasta resolutsioonis elukestva õppe kohta[6] kutsuti komisjoni üles, tihedas koostöös nõukogu ja liikmesriikidega ning tuginedes Bologna protsessi saavutustele, välja töötama nii hariduse kui koolituse kvalifikatsioonide tunnustamise raamistikku ning edendama samu meetmeid ka kutsehariduse valdkonnas.

---

2 ELT C , , lk .
3 ELT C , , lk .
4 ELT C , , lk .
5 ELT C , , lk .
6 EÜT C 163, 9.7.2002, lk 1.

(4) Nõukogu ja komisjoni ühistes vahearuannetes tööprogrammi „Haridus ja koolitus 2010" rakendamise kohta, mis võeti vastu 2004. ja 2006. aastal, rõhutatakse Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku väljatöötamise vajadust.

(5) Kopenhaageni protsessi raames 15. novembril 2004. aastal nõukogus kokku tulnud nõukogu ja liikmesriikide valitsuste esindajate lõppjäreldustes Euroopa täiustatud koostöö edasiste prioriteetide kohta kutsehariduse ja koolituse valdkonnas seatakse prioriteediks avatud ja paindliku Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku väljatöötamine; see raamistik peab rajanema läbipaistvusel ja vastastikusel usaldusel, mis peaks toimima ühise võrdlusalusena hõlmates nii haridust kui koolitust.

(6) 2005. ja 2006. aasta märtsis Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogu istungitel rõhutati Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku loomise tähtsust.

(7) Käesolevas soovituses võetakse arvesse 15. detsembri 2004. aasta Euroopa Parlamendi otsust nr 2241/2004/EÜ kvalifikatsioonide ja pädevuste läbipaistvuse ühtse ühenduse raamistiku kohta (Europass)[7] ning Euroopa Parlamendi ja Nõukogu [...] soovitust põhipädevuste kohta elukestvas õppes.[8]

(8) Käesolev soovitus on kooskõlas Euroopa kõrghariduspiirkonna raamistikuga ning tasemete kirjeldustega, mis võeti vastu kõrgharidusministrite koosolekul Bergenis 2005. aasta mais.

(9) Käesolevat soovitust ei kohaldata olukordades, mida reguleerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta,[9] mis annab õigusi ja seab kohustusi nii asjaomasele riiklikule ametiasutusele kui ka migrandile. Kvalifikatsioonide sidumine Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku tasemetega ei tohiks mõjutada pääsu tööturule, kui kutsekvalifikatsioone on tunnustatud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2005/36/EÜ.

(10) Käesoleva soovituse eesmärk on luua ühine võrdlusraamistik, mis oleks erinevate üld-, kõrg- või kutsehariduses või kutsekoolituses kasutatavate kvalifikatsioonisüsteemide ja nende tasemete tõlgendamise vahend. See suurendab kodanike kvalifikatsioonide läbipaistvust, võrreldavust ja ülekandevõimalusi eri liikmesriikide vahel. Peale selle peaks Euroopa kvalifikatsiooniraamistik võimaldama rahvusvahelistel valdkondlikel organisatsioonidel siduda oma kvalifikatsioonisüsteeme ühiste võrdlusalustega ja lihtsustama kvalifikatsioonide paigutamist riiklikesse kvalifikatsioonisüsteemidesse. Käesolev soovitus aitab seega saavutada laiemaid eesmärke, nagu elukestva õppe edendamine ja töötajate ja õppurite liikuvuse suurendamine.

(11) Käesolev soovitus on kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 osutatud subsidiaarsuse põhimõttega, kuna selle eesmärgiks on toetada ja täiendada liikmesriikide tegevust, lihtsustades nendevahelist edasist koostööd läbipaistvuse suurendamise ja liikuvuse ning elukestva õppe edendamise alal. Soovitus on kooskõlas eelnimetatud artiklis osutatud proportsionaalsuse põhimõttega, kuna see ei asenda ega määratle riiklikke kvalifikatsioonisüsteeme ja/või kvalifikatsioone. Euroopa kvalifikatsiooniraamistikus

---

7 ELT L 390, 31.12.2004, lk 6.
8 KOM(2005) 548.
9 ELT L 255, 30.9.2005, lk 22.

ei kirjeldata konkreetseid kvalifikatsioone või üksikisiku pädevusi. Kvalifikatsioon tuleb siduda sobiva Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku tasemega vastava riikliku kvalifikatsioonisüsteemi abil.

SOOVITAVAD KÄESOLEVAGA LIIKMESRIIKIDEL:

1. Kasutada Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku eri kvalifikatsioonisüsteemide võrdlemise vahendina elukestva õppe seisukohast.

2. Siduda oma riiklikud kvalifikatsioonisüsteemid Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga 2009. aastaks, ühtlustades kvalifikatsioonitasemed selgelt I lisas kirjeldatud tasemetega ning töötades vajadusel välja riikliku kvalifikatsiooniraamistiku kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja tavadega.

3. Tagada, et 2011. aastaks sisaldavad kõik uued kvalifikatsioonid ja pädevate asutuste väljaantud Europassi dokumendid selget viidet vastavale Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku tasemele.

4. Kasutada kvalifikatsioonide määratlemisel ja kirjeldamisel õpitulemustel põhinevat käsitlusviisi ning edendada mitteformaalse ja informaalse õppe valideerimist kooskõlas Euroopa ühiste põhimõtetega, milles lepiti kokku nõukogu 28. mai 2004. aasta järeldustes.

5. Määrata riiklik keskus, et toetada ja koordineerida riiklike kvalifikatsioonisüsteemide ja Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku vahelist suhet.

   Nimetatud keskuse ülesanded oleksid järgmised:

   (a) siduda riiklike kvalifikatsioonisüsteemide tasemed I lisas kirjeldatud Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku tasemetega;

   (b) riiklike kvalifikatsioonisüsteemide sidumisel Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga edendada ja rakendada II lisas esitatud hariduse ja väljaõppe kvaliteedi tagamise põhimõtteid;

   (c) kindlustada, et riiklike kvalifikatsioonitasemete sidumisel Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga kasutatud meetodid on selged ning et avaldataks protsessi käigus tehtavad otsused;

   (d) anda juhiseid sidusrühmadele selle kohta, kuidas riiklikud kvalifikatsioonid on seotud Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga riiklike kvalifikatsioonisüsteemide kaudu;

   (e) tagada, et kvalifikatsioone võrdleksid ja kasutaksid Euroopa tasandil kõik asjaomased riiklikud sidusrühmad, kaasa arvatud (kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja tavadega) kõrg- ja kutseharidusasutused, tööturu osapooled, valdkondade esindajad ja eksperdid;

6. Käesolevas soovituses kasutatakse järgmisi mõisteid:

(a) kvalifikatsioon on hindamis- ja valideerimisprotsessi ametlik tulemus, mis saadakse, kui pädev asutus otsustab, et isik on saavutanud vastava standardi kohased õpitulemused;

(b) riiklik kvalifikatsioonisüsteem tähendab liikmesriigi tegevust, mis on seotud õppimise tunnustamisega ning muid mehhanisme, mis seovad hariduse ja koolituse tööturu ja kodanikuühiskonnaga. See hõlmab kvaliteedi tagamise, hindamise ja kvalifikatsioonide andmisega seotud institutsioonilise korra ja protsesside arendamist ja rakendamist. Riiklik kvalifikatsioonisüsteem võib koosneda mitmest allsüsteemist ning hõlmata riiklikku kvalifikatsiooniraamistikku;

(c) riiklik kvalifikatsiooniraamistik on kvalifikatsioonide liigitamise vahend omandatud teadmiste tasemetele seatud kriteeriumide alusel. Raamistiku eesmärk on kohandada ja koordineerida riiklikke kvalifikatsioonide allsüsteeme ning parandada kvalifikatsioonide läbipaistvust, kättesaadavust, arengut ja kvaliteeti tööturu ning kodanikuühiskonna tarvis;

(d) valdkond on majandusliku funktsiooni, toote, teenuse või tehnoloogia põhjal seotud kutsetegevuste kogum;

(e) rahvusvaheline valdkondlik organisatsioon on riiklike organisatsioonide ühendus, kuhu kuuluvad näiteks tööandjad ja kutseorganisatsioonid, mis esindavad riigi majandusvaldkondade huve;

(f) õpitulemused on tõendid selle kohta, mida õppur teab, millest ta aru saab ja mida ta on võimeline tegema pärast õppeprotsessi lõppu, ning nende määratlemisel kasutatakse teadmiste, oskuste ja pädevuste mõisteid;

(g) teadmised on õppeprotsessi käigus omandatud teave. Teadmised on faktide, põhimõtete, teooriate ja tavade kogum, mis on seotud teatud õppesuuna või tööalaga. Euroopa kvalifikatsiooniraamistikus eristatakse teoreetilisi ja faktilisi teadmisi;

(h) oskused on võime rakendada teadmisi ja kasutada neid ülesannete täitmisel ja probleemide lahendamisel. Euroopa kvalifikatsiooniraamistikus eristatakse kognitiivseid oskusi (loogilise, intuitiivse ja loova mõtlemise kasutamine) ning praktilisi oskusi (käelised oskused ning meetodite, materjalide, tööriistade ja vahendite kasutamine);

(i) pädevus on tõendatud suutlikkus kasutada teadmisi, oskusi ja isiklikke, sotsiaalseid ja/või metoodilisi võimeid töö- või õppeolukordades ning erialases ja/või isiklikus arengus. Euroopa kvalifikatsiooniraamistikus kasutatakse pädevuse kirjeldamiseks vastutuse ja iseseisvuse mõisteid.

KIIDAVAD HEAKS KOMISJONI KAVATSUSED:

1. toetada liikmesriike eelnimetatud eesmärkide saavutamisel ning rahvusvahelisi valdkondlikke organisatsioone Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku võrdlustasemete ja -põhimõtete rakendamisel, nagu on sätestatud käesolevas soovituses, eelkõige hõlbustades koostööd ja testimist ning koostades abimaterjale ja juhendeid;

2. asutada Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku nõuanderühm (kuhu on kaasatud riiklike keskuste esindajad, Euroopa tööturu osapooled ja vajaduse korral muude sidusrühmade esindajad) selleks, et jälgida, kooskõlastada ja tagada kvalifikatsioonisüsteemide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga sidumise protsessi kvaliteeti ja üldist sidusust;

3. jälgida käesoleva soovituse järel võetud meetmeid ning esitada viis aastat pärast soovituse vastuvõtmist Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruanne saadud kogemuste ja tulevaste mõjude kohta ning vajaduse korral vaadata soovitus uuesti läbi.

Brüssel, […]

| | |
|---|---|
| *Euroopa Parlamendi nimel* | *Nõukogu nimel* |
| *president* | *eesistuja* |

**I LISA**

**Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku tasemete kirjeldused**

| Iga tase määratakse teatud kirjelduste järgi, mis märgivad ühe või teise kvalifikatsioonisüsteemi kvalifikatsioonitasemele vastavaid õpitulemusi. | | | |
|---|---|---|---|
| | Teadmised | Oskused | Pädevus |
| | *Euroopa kvalifikatsiooni-raamistikus eristatakse teoreetilisi ja faktilisi teadmisi.* | *Euroopa kvalifikatsiooniraamistikus eristatakse kognitiivseid (loogilise, intuitiivse ja loova mõtlemise kasutamine) ja praktilisi oskusi (käelised oskused ning meetodite, materjalide, tööriistade ja vahendite kasutamine).* | *Euroopa kvalifikatsiooniraamistikus on pädevuse määratlemisel kasutatud vastutuse ja iseseisvuse mõisteid.* |
| 1. tase<br>1. taseme õpitulemused | üldteadmised | põhioskused lihtsamate (töö)ülesannete täitmiseks | töötab või õpib otsesel juhendusel piiritletud situatsioonis |
| 2. tase<br>2. taseme õpitulemused | põhilised töö- või õppesuunaalased faktilised teadmised | põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused vastava teabe kasutamiseks, et täita (töö)ülesandeid ja lahendada tavalisi probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid. | töötab ja õpib juhendusel, kuid mõningase iseseisvusega |
| 3. tase<br>3. taseme õpitulemused | teadmised töö- või õppesuunaalaste faktide, põhimõtete, protsesside ja üldiste mõistete kohta | kognitiivsed ja praktilised oskused (töö)ülesannete täitmiseks ja probleemide lahendamiseks, valides ja rakendades põhimeetodeid, töövahendeid, materjale ja teavet | vastutab töö- või õppeülesannete täitmise eest<br>kohandab probleemide lahendamisel enda käitumist vastavalt olukorrale |
| 4. tase<br>4. taseme õpitulemused | töö- või õppesuunaalased laiaulatuslikud faktilised ja teoreetilised teadmised | töö- või õppesuunaalased kognitiivsed ja praktilised oskused konkreetsetele probleemidele lahenduse leidmiseks. | juhib ise oma tööd ja õppimist vastavalt juhtnööridele situatsioonides, mida saab tavaliselt ette näha, kuid mis võivad muutuda<br>juhendab kaaslaste tavatööd, võtab mõningase vastutuse töö ja õppetöö hindamise ja edendamise eest |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 5. tase*<br>5. taseme õpitulemused | töö- või õppesuunaalased põhjalikud, spetsialiseeritud, faktilised ja teoreetilised teadmised ning teadlikkus oma teadmiste piiridest | igakülgsed kognitiivsed ja praktilised oskused abstraktsetele küsimustele loovate lahenduste leidmiseks | Juhib ja juhendab töö- ja õppesituatsioone, kus võivad juhtuda ettearvamatud muutused<br><br>kontrollib ja arendab enda ja teiste tegevust |
| 6. tase**<br>6. taseme õpitulemused | töö- või õppesuunaalased süvateadmised, sh kriitiline arusaam teooriatest ja printsiipidest | meisterlikkust ja novaatorlikkust demonstreerivad arenenud oskused konkreetsete töö- või õppesuunaalaste keeruliste ja ettearvamatute probleemide lahendamiseks | juhatab keerulisi tehnilisi või kutsealaseid tegevusi või projekte, võtab vastutuse otsuste langetamise eest ettearvamatutes töö- või õppesituatsioonides<br>vastutab üksikisikute ja rühmade kutsealase arendamise juhtimise eest |
| 7. tase***<br>7. taseme õpitulemused | väga spetsialiseeritud, osaliselt töö-või õppesuunaalaste teadmiste esirinnas olevad teadmised, millel rajaneb originaalne mõtlemine<br><br>kriitiline teadlikkus töö- või õppesuunaalastest ja eri valdkondade vahelistest probleemidest | spetsialiseeritud probleemilahendamise oskused, mis on vajalikud teadus- ja/või innovatsioonitegevuses, selleks et luua uusi teadmisi ja protseduure ning siduda eri valdkondade teadmisi | juhib ja muudab töö- või õppesituatsioone, mis on keerukad, ettearvamatud ja nõuavad uut strateegilist käsitlust<br>võtab vastutuse kutseteadmistesse ja -tegevusse panuse andmise eest ja/või kontrollib meeskondade strateegilist tegutsemist |
| 8. tase****<br>8. taseme õpitulemused | teadmised, mis on töö- või õppesuunaalaste ja valdkondadevaheliste teadmiste esirinnas | eriti arenenud ja spetsialiseeritud oskused ja tehnikad, kaasa arvatud süntees ja hindamine, mis on vajalikud kriitiliste küsimuste lahendamiseks teadus- ja/või innovatsioonitegevuses ja olemasolevate teadmiste või kutseoskuste täiendamiseks ning uuesti määratlemiseks | omab autoriteeti ja demonstreerib oma novaatorlikkust, iseseisvust, teadus- ja kutsealast meisterlikkust ning pidevat pühendumust uute ideede või protsesside arendamisel töö- või õppesituatsioonide, sh teadustöö, esirinnas |

Vastavus Euroopa kõrghariduspiirkonna kvalifikatsiooniraamistikule

Euroopa kõrghariduspiirkonna kvalifikatsiooniraamistik sisaldab tsüklite kirjeldusi. Iga tsükli kirjelduses esitatakse üldised nõuded kõnealuse tsükli lõpetamiseks vajalike tüüpiliste saavutuste ja oskuste kohta.

* Kõrghariduse lühitsükli kirjeldus (esimese taseme raames või sellega seotud), mis töötati välja Bologna protsessi raames kvaliteedi ühisalgatuse poolt, vastab Euroopa kutsekvalifikatsiooniraamistiku 5. taseme õpitulemustele.

** Euroopa kõrghariduspiirkonna kvalifikatsiooniraamistiku esimese tsükli kirjeldus vastab Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku 6. taseme õpitulemustele.

*** Euroopa kõrghariduspiirkonna kvalifikatsiooniraamistiku teise tsükli kirjeldus vastab Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku 7. taseme õpitulemustele.

**** Euroopa kõrghariduspiirkonna kvalifikatsiooniraamistiku kolmanda tsükli kirjeldus vastab Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku 8. taseme õpitulemustele.

## II LISA

### Kvaliteedi tagamise põhimõtted hariduse ja koolituse valdkonnas

Hariduse ja koolituse usaldusväärsuse ja täiustamise kindlustamiseks on vaja tagada kvaliteet ning seda tuleb teha kooskõlas järgmiste põhimõtetega.

- Kvaliteedi tagamise põhimõtted ja viisid peaksid katma kõiki haridus- ja koolitussüsteemi tasandeid.
- Kvaliteedi tagamine peaks olema haridus- ja koolitusasutustesisese juhtimise lahutamatu osa.
- Kvaliteedi tagamine peaks hõlmama asutuste või programmide regulaarset hindamist asutuseväliste ametkondade poolt.
- Asutusevälised järelevalveorganid, kes kontrollivad kvaliteedi tagamist, peaksid alluma regulaarsele kontrollile.
- Kvaliteedi tagamine peaks hõlmama sisu, eesmärgi, protsessi ja tulemuse mõõdet, samal ajal kui pööratakse tähelepanu (õpi)tulemustele;
- Kvaliteedi tagamise süsteemid peaksid hõlmama järgmisi elemente:
    - selged ja mõõdetavad eesmärgid ja standardid;
    - rakendamissuunised, kaasa arvatud sidusrühmade kaasatus;
    - sobivad vahendid;
    - järjekindlad hindamismeetodid, enesehindamine ja välishindamine;
    - tagasisidemehhanismid ja täiustamise viisid;
    - kõigile kättesaadavad hindamise tulemused.
- Rahvusvahelisi, riiklikke ja kohalikke kvaliteedi tagamise algatusi tuleks kooskõlastada, et tagada ülevaade, sidusus, koostoime ja kogu süsteemi hõlmav analüüs.
- Kvaliteedi tagamine eeldab koostööd ja peaks hõlmama kõiki haridus- ja koolitustasemeid ja -süsteeme, kaasates kõiki liikmesriikide ja ühenduse asjaomaseid sidusrühmi.
- Ühenduse kvaliteedi tagamise juhiseid võib kasutada hindamise ja vastastikuse õppe võrdlusalusena.